

IZVJEŠTAJ SA 103. MEĐUNARODNE KONFERENCIJE RADA (MOR, ŽENEVA, ŠVICARSKA)

Matica hrvatskih sindikata, uz još neke sindikate iz RH, podnijela je prošle i pretprošle godine nekoliko pritužbi Međunarodnoj organizaciji rada na kršenje sindikalnih i radnih prava u Republici Hrvatskoj. Kao i svake godine do sada očekivali smo kritički osvrt na račun Vlade RH. Nažalost, zbog iznenađujuće promjene temeljnih gledišta poslodavačke strane unutar MOR-a Hrvatska ove godine neće dobiti zaključke Odbora za primjenu standarda (Odbora), ključnog globalnog tijela Međunarodne organizacije rada (MOR-a) zaduženog za nadziranje i primjenu međunarodnih standarda koji se tiču rada. Rad tog Odbora odvija se svake godine u okviru Međunarodne konferencije rada i na njemu se raspravlja o kršenju konvencija MOR-a.

Činjenica da ove godine nisu doneseni zaključci Odbora za 19 zemalja među kojima je i Hrvatska posljedica je svojevrsne blokade funkcioniranja tog tijela koju je nametnula, već drugu godinu zaredom, poslodavačka grupa. Poslodavci zahtijevaju da se za određene zemlje (Alžir, Kamodža i Svaziland) kod kojih se raspravljalo o kršenju prava na štrajk, odnosno o kršenju jedne od najvažnijih konvencija, Konvencije broj 87, zaključci donose bez konsenzusa sve tri strane (Vlade, radnika i poslodavaca).

Poslodavačko inzistiranje na takvom stavu i to nakon što je sustav konsenzualnog odlučivanja o tim pitanjima normalno funkcionirao desetljećima, odraz je globalnih trendova i okruženja u kojem se nastoji oslabiti pozicija radništva i nametnuti neoliberalna gledišta na funkcioniranje ekonomije i društva.

Naime, nakon što je rad Odbora desetljećima nesmetano funkcionirao, poslodavačka je skupina 2012. počela pokazivati neslaganje s određenim tumačenjima MOR-ovog Odbora stručnjaka i Odbora za primjenu standarda te isticati kako se Konvencija 87 i Konvencija 98 ne odnose na pravo na štrajk. To je prvi puta od usvajanja tih konvencija 1948 i 1949. godine da netko takvo mišljenje stručnjaka MOR-a dovodi u pitanje. Sukladno tome poslodavci zahtijevaju da se u zaključke, koji se već desetljećima donose konsenzusom, uvrsti rečenica iz koje bi bilo jasno kako takva mišljenja Odbora ne odražavaju i njihovo mišljenje.

To dovodi u pitanje funkcioniranje Odbora kao tripartitnog tijela, ali i samog MOR-a i njegovih nadzornih mehanizama te narušava smisao i snagu zaključaka Odbora koji bi trebali pružati jasne i nedvosmislene smjernice nacionalnim vladama. Takvo donošenje zaključaka bio bi presedan koji bi omogućio ponavljanje iste situacije i iduće godine, ali vjerojatno na još većem broju slučajeva i konvencija. U konačnici, poslodavačka je grupa iskoristila upravo slučaj Hrvatske gdje je jasno izrazila određeno neslaganje i po pitanju Konvencije 98. Radnička grupa nije se mogla složiti s takvim zahtjevima poslodavaca, a pritom su ih podržale i vlade poput Brazila i Danske. Sukladno tome odlučeno je da ove godine neće biti doneseni zaključci Odbora, što je bio oblik odgovora sindikalne strane.

Takav rasplet situacije pozitivan je za Vladu RH jer joj neće biti upućene kritike najvišeg međunarodnog autoriteta za pitanja rada. Međutim, sama činjenica da je Hrvatska uvrštena na konačnu listu slučajeva te da su eksperti MOR-a procijenili da je riječ o ozbiljnim kršenjima koja zahtijevaju raspravu pred Odborom, trebala bi biti jasna poruka Vladi da nužno mora mijenjati pristup kako bi uskladila svoje djelovanje s temeljnim međunarodnim okvirima koje je i sama usvojila.

O našem slučaju raspravljalo se 4. lipnja 2014. što je sedmi puta da se raspravlja o Hrvatskoj od osamostaljenja. Ovog je puta u fokusu bila Konvencija br. 98 koju je Hrvatska ratificirala još 1991. godine, a ovo je drugi puta da se zbog njezinog kršenja RH našla pred Odborom.

Glavni prigovori u hrvatskom slučaju kršenja Konvencije br. 98 bili su **Zakon o reprezentativnosti** i njegovo nasilno donošenje te pogubne posljedice na sindikalno djelovanje, napose kolektivno pregovaranje. Raspravljalo se i o **derogiranju kolektivnih ugovora zakonima te otkazivanju Temelnog kolektivnog ugovora, manjku socijalnog dijaloga, zaštiti radnika od anti-sindikalne diskriminacije, pretjeranoj sporosti u rješavanju radnih sporova, slabim kapacitetima inspekcije rada** te ograničavanju prava na organiziranje i kolektivno pregovaranje zaposlenih u lokalnoj i područnoj samoupravi Zakonom o lokalnoj i područnoj samoupravi.

Međunarodna organizacija rada, a time i njena tijela, poput Odbora za primjenu standarda, imaju tripartitnu strukturu. To znači da se slučaj Hrvatske sagledavao s tri strane. Naime, u radu Odbora sudjeluju delegacije svih 185 članica MOR-a koje su sačinjene od predstavnika vlada, te predstavnika radničkih i poslodavačkih organizacija.

U ime Vlade RH o hrvatskom je slučaju govorila Olivera Fišeković iz Ministarstva rada i mirovinskog sustava. Nitko od predstavnika drugih Vlada nije se uključio u raspravu. Kao predstavnik radnika govorio je podnositelj ovog izvještaja, a kritikama mjera Vlade RH pridružio se iznadprosječan broj predstavnika radnika, konkretno iz Njemačke, Poljske, Francuske, Mađarske te predstavnica Public Services Internationala, globalnog udruženja sindikata djelatnika javnog sektora. Oni su svojim intervencijama dodatno argumentirali i podržali prigovor hrvatskih sindikata. U ime poslodavaca iz Hrvatske nije govorio nitko već se o slučaju Hrvatske očitovao samo glasnogovornik poslodavačke grupe cijele Konferencije.

TEHNIČKI DETALJI:

Trajanje: Službeni put je trajao od 2. do 12. lipnja 2014.

Mjesto: Ženeva, Švicarska

Svrha službenog puta: Svrha puta bilo je sudjelovanje na 103. Međunarodnoj konferenciji rada u svojstvu zamjenika radničkog delegata Hrvatske (gđe Dijane Šobote, izvršne tajnice SSSH za međunarodnu suradnju i edukaciju).

O Konferenciji: Međunarodna konferencija rada održava se svake godine u Ženevi pod okriljem Međunarodne organizacije rada i najvažniji je događaj u funkcioniranju te specijalizirane, tripartitne agencije UN-a čiji je osnovni cilj osiguranje boljih uvjeta rada i sveukupnog položaja radnika. Sukladno prethodnom dogovoru na konferenciji je u prvom dijelu sudjelovala gđa Šobota, a u

drugom dijelu podnositelj ovog izvještaja kao predstavnik Matice hrvatskih sindikata. Podnositelj je obrazlagao poziciju hrvatskih sindikata.

Podnositelj izvještaja : Matija Kroflin, mag. oec., stručni referent, Sindikat znanosti